

**ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБІНСЬКОГО
ФАКУЛЬТЕТ ДОШКІЛЬНОЇ І ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ
імені Валентини Волошиної
КАФЕДРА ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ**

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему: **Нетрадиційні художні техніки у розвитку творчих здібностей
дітей старшого дошкільного віку**

Студентки 2 курсу, групи МДПЛЗ,

Галузі знань : 01 Освіта / Педагогіка

Спеціальності : 012 Дошкільна освіта

Манько Наталії Вікторівни

Науковий керівник:

кандидат педагогічних наук, доцент

Шикиринська Олександра Василівна

Розширена шкала _____

Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS _____

Члени комісії _____

(підпис)

(прізвище та ініціали)

_____
(підпис)

_____
(прізвище та ініціали)

_____
(підпис)

_____
(прізвище та ініціали)

Вінниця – 2022

ЗМІСТ

ВСТУП..... 3

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ НЕТРАДИЦІЙНИХ ХУДОЖНІХ ТЕХНІК Error! Bookmark not defined.

1.1. Розвиток творчих здібностей дітей старшого дошкільного віку як педагогічна проблема ..... Error! Bookmark not defined.

2.2. Характеристика нетрадиційних художніх технік у розвитку творчих здібностей дітей старшого дошкільного віку Error! Bookmark not defined.

1.2. Стан творчих здібностей дітей старшого дошкільного віку.. Error! Bookmark not defined.

РОЗДІЛ 2. РЕАЛІЗАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ НЕТРАДИЦІЙНИХ ХУДОЖНІХ ТЕХНІК Error! Bookmark not defined.

2.1. Загально педагогічні принципи та позиція педагога у розвитку творчих здібностей старших дошкільників засобами нетрадиційних художніх технік ..... Error! Bookmark not defined.

2.2. Використання методів та прийомів самовираження дітей в процесі зображувальної діяльності, як педагогічна умова ..... Error! Bookmark not defined.

2.3. Педагогічна умова заохочення дітей до самостійного пошуку матеріалів для нетрадиційних художніх технік Error! Bookmark not defined.

2.4. Створення позитивної атмосфери в процесі зображувальної діяльності засобами нетрадиційних художніх технік. Error! Bookmark not defined.

ВИСНОВКИ ..... Error! Bookmark not defined.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ.....	7
ДОДАТКИ	Error! Bookmark not defined.

ВСТУП

Актуальність дослідження. Аналіз наукових публікацій засвідчує, що проблема розвитку творчих здібностей дітей дошкільного віку вивчалася різносторонньо: Я. Пономарьовим (психологія і педагогіка творчості, мислення і творчість), Д. Богоявленською (дослідження інтелектуальної творчості), Н. Кічук (формування творчої особистості вчителя), П. Енгельмейер (теорія творчості, творча особистість та творче середовище), В. Моляко (психологія творчості).

Психологічний аспект проблеми використання художніх технік з метою розвитку творчих здібностей, висвітлений у працях Л. Виготського, О. Запорожця, О. Кононко, В. Мухіної, О. Савченко, засвідчує особливу чутливість старших дошкільників до впливів довкілля, на потребі в художній діяльності, як засобу вираження власного бачення світу. Сприймання оточуючого світу, як одна з форм пізнання ґрунтується на логічному мисленні та емоційному переживанні, співпереживанні.

Як зарубіжними, так і вітчизняними вченими, які досліджували проблему розвитку творчих здібностей дітей неодноразово підкреслювалася думка, що розвиток здібностей є керованим психолого-педагогічним процесом, що включає вплив на мотиви творчої діяльності (О.Дусавицький, О.Киричук), пізнавальні інтереси (Н.Бібік, Г.Щукіна), загально навчальні вміння (Н.Каневська, Н.Підгорна). Поряд з цим, існують серйозні перешкоди на шляху впровадження новітніх методів та прийомів розвитку творчих здібностей дітей. Найвагоміші з них охоплюють тривалий перехід від авторитарної до особистісно орієнтованої моделі взаємодії педагога з вихованцем та недостатня розробленість системи роботи з розвитку творчих здібностей дітей.

Дошкільний вік – це період, що містить сенситивні періоди у сенсорному розвитку, формуванні особистісних рис характеру, світогляду, ставлення до себе, оточуючих та світу в цілому. Гра та малюнок є видами природної діяльності дитини, в якій вона відображає особистісний досвід

пізнання світу. Образотворча діяльність містить найбільш потужні можливості для самовираження діти дошкільного віку.

Разом з тим, світова психологічна думка пропонує чималий арсенал методик роботи з дітьми, що знайшли теоретичне та практичне підтвердження. Проте їх застосування в умовах традиційного українського закладу дошкільної освіти вимагає попередньої апробації, адаптації з урахуванням вітчизняного менталітету, особливостей освітнього процесу зумовлює постійну увагу до різних її аспектів. Саме це і визначає актуальність дослідження теми **«Нетрадиційні художні техніки у розвитку творчих здібностей дітей старшого дошкільного віку»**.

Об'єкт дослідження: процес розвитку творчих здібностей дітей старшого дошкільного віку в образотворчій діяльності.

Предмет дослідження: педагогічні умови використання нетрадиційних художніх технік з метою розвитку творчих здібностей дітей старшого дошкільного віку.

Мета дослідження полягає у теоретичному обґрунтуванні педагогічних умов та розробленні рекомендацій щодо ефективності використання нетрадиційних художніх технік у розвитку творчих здібностей дітей старшого дошкільного віку.

Згідно з метою дослідження було визначено такі **завдання**:

1. Здійснити дефінітивний аналіз понять «творчість», «творчі здібності», «чинники розвитку творчих здібностей дітей старшого дошкільного віку».
2. Проаналізувати нетрадиційні художні техніки та виявити їх потенціал у розвитку творчих здібностей дітей старшого дошкільного віку.
3. Визначити стан сформованості творчих здібностей дітей старшого дошкільного віку та дослідити ставлення вихователів закладу дошкільної освіти до використання нетрадиційних художніх технік у розвитку творчих здібностей старших дошкільників.
4. Виокремити педагогічні умови використання нетрадиційних художніх технік у розвитку творчих здібностей дітей старшого дошкільного віку.

Для розв'язання поставлених завдань у процесі дослідної роботи були застосовані такі **методи дослідження**:

1. Методи теоретичного рівня:

- аналіз психолого-педагогічної та методичної літератури для з'ясування розвитку визначеної проблеми;
- вивчення, аналіз та узагальнення навчально-методичної літератури, педагогічного досвіду вихователів щодо використання нетрадиційних художніх технік для розвитку творчих здібностей дітей старшого дошкільного віку.

2. Методи емпіричного рівня:

- анкетування вихователів з метою виявлення їх ставлення до використання нетрадиційних художніх технік з метою розвитку творчих здібностей дітей старшого дошкільного віку;
- спостереження за практичною діяльністю вихователів та дітей;
- діагностування рівнів творчих здібностей дітей старшого дошкільного віку;
- педагогічний експеримент (констатувальний).

Апробація експериментальної роботи здійснювалась у Мазурівському ЗДО (ясла-садок) Тульчинської міської ради.

Апробація і впровадження результатів дослідження. Основні положення та результати дослідження оприлюднені у виступах на науково-практичній конференції:

- звітній конференції студентів, аспірантів і викладачів Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського «Актуальні проблеми формування творчої особистості педагога в контексті наступності дошкільної та початкової освіти» (2022 рік);

Дослідно-експериментальна робота проводилася на базі Мазурівського ЗДО (ясла-садок) Тульчинської міської ради.

Результати дослідження викладені у публікаціях:

Результати дослідження опубліковані у двох статтях:

1. Манько Наталія. Снісар Леся. Підходи до використання інформаційно-комунікаційних технологій у розвитку творчих здібностей дітей старшого дошкільного віку // Актуальні проблеми формування творчої особистості педагога в контексті наступності дошкільної та початкової освіти: збірник матеріалів VI Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції (Вінниця, ВДПУ імені Михайла Коцюбинського, 6-7 липня 2022 р.) / за ред. Н.О. Пахальчук; О.П. Демченко; Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, факультет дошкільної і початкової освіти імені Валентини Волошиної. Вінниця: ТОВ «Меркьюрі- Поділля, 2022. Вип. 11. с. 124-126.
2. Шикиринська О.В. Котошук Ю.В., Манько Н.В. Розвиток творчих здібностей дітей старшого дошкільного віку як педагогічна проблема // Наука, освіта, технології і суспільство: актуальні проблеми теорії та практики: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції (Полтава, 19 жовтня 2022 р.). Полтава: ЦФЕНД, 2022. с. 19-21.

Структура дипломної роботи

Дипломна робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку літератури, 4-х додатків.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Актуальні проблеми дошкільної освіти: колективна монографія / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини; С. Семчук, С. Попиченко [та інші]; за заг. ред. В. М. Кушнір. Умань : Візаві, 2021. 252 с. URL: <http://surl.li/cijkv>
2. Ананьєв Б. Вибрані твори. Тернопіль : Мандрівець, 2014. с. 254-256.
3. Андреев В. І. Діалектика виховання і самовиховання творчої особистості. Основи педагогіки творчості. Львів : Думка, 2013. с. 288.
4. Амонашвілі Ш.О. Школа життя. Хмельницький, 2012. 124 с.
5. Базовий компонент дошкільної освіти в Україні від 12.01.2021 р. № 33. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/bazovij-komponent-doshkilnoyi-osviti-v-ukrayini>
6. Бабанський Ю., Побєдоносцев Г. Комплексний підхід до розвитку творчості дитини. Харків: Ранок, 2013. с. 88-95.
7. Бех Т. Розвиток творчої особистості дитини через образотворче мистецтво // Дошкільний навчальний заклад. 2017. №4. с. 41-64.
8. Біла І. М. Психологія дитячої творчості. К.: Фенікс, 2014. с. 136. 9.
9. Біла І. М. Експериментування – джерело творчості дошкільників // Проблеми загальної та педагогічної психології. Збірник наук. праць Ін-ту психології ім. Г. С. Костюка АПН України. Т. 10. Ч. 4. Київ, 2012. с. 39- 47.
10. Богоявленська Д. Б. Психологія творчих здібностей. Львів: Академія, 2012. с. 84-88.
11. Борисова З. Хрестоматія з історії дошкільної педагогіки. (Х. Алчевська, П. Блонський, Є. Водовозова, Марко Грушевський, П. Каптерєв, І. Лернер, П. Лєсгафт, Б. Лихачов, В. М'ясищєв, Б. Неменський, С. Русова, Г. Сковорода, В. Сухомлинський, Є. Тихєєва, К. Ушинський, В. Шацька, С. Шацький, Л. Шлегєр та ін.). Навчальний посібник. К.: Вища школа, 2014. с. 511.

12. Великий тлумачний психологічний словник / Під ред. Н. Ребера. Тернопіль: Навчальна книга-Богдан, 2013. с. 592.
13. Венгер Л. А. Розвиток творчості дітей дошкільного віку. *Питання психології*. 2012. № 4. с.24-33.
14. Гайдак Н. Ниточка-художниця. *Джміль*. 2005. №1.
15. Гайдак Н. Як пензлик для клею навчався малювати. *Джміль*. 2006. №1.
16. Гергель Є. Стан вивчення проблеми креативності у зарубіжній та вітчизняній психології. Хрестоматія. (Ж. Адамар, Ф. Баррон, Дж. Гауен, Дж. Гілфорд, Д. Дьюї, Д. Заррінгтон, В. Ловенфельд, Ж. Пуанкаре, Дж. Сміт, М. Уаллах, Е. Фромм та ін.) // Вісник Харківського університету. 2012. №517. с. 26-71.
17. Данилов М. Виховання у дітей самостійності і творчої активності у процесі навчання. Тернопіль: Мандрівець, 2015. с. 280.
18. Дабіжа Л.П. Нетрадиційне малювання як засіб розвитку творчих здібностей дітей дошкільного віку. Наукові записки. Вінниця, 2018. С.66-70
19. Демченко О.П., Лазаренко Н.І., Любчак Л.В. Інформаційно-комунікаційні технології у підготовці майбутніх педагогів до роботи з обдарованими дітьми. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2021. Том 86. №6. С.123-143. URL: <http://surl.li/dehbz>
20. Демченко О.П. Практикум з історії педагогіки : навчально-методичний посібник для викладачів історії педагогіки, на допомогу студентам педагогічних ВНЗ під час самостійного вивчення теоретичних основ, підготовки до семінарських і практичних занять. К. : Видавничий дім «Слово», 2012. 432 с.
21. Демченко О.П. Розвиток творчих здібностей майбутніх вихователів обдарованих дітей. *Сучасна освіта – доступність, якість, визнання*: збірник наукових праць міжнародної науково-методичної 65 конференції, 14–15 листопада 2018 року, м. Краматорськ / під заг.

- ред. д-ра техн. наук., проф. С. В. Ковалевського. Краматорськ : ДДМА, 2018. С. 81-84
22. Демчук М. Нетрадиційні техніки. *Палітра педагога*. 2001. №3. с.22- 25.
23. Іваницька О. Що може зубна щітка. *Джміль*. 2000. №4.
24. Дружинін В. М. Психологія загальних здібностей. Луцьк: Плай, 2019. с. 368.
25. Дудецький Ю. Теоретичні основи уяви і творчості. Тернопіль: Мандрівець, 2015. с. 190.
26. Дьюї Дж. Психологія і педагогіка мислення; Пер. з англ. Н. М. Микільської; Львів: Світ, 2015. с. 202-204.
27. Дяченко О. М. Уява дошкільника. Львів: Академія, 2013. с. 144.
28. Ельконін Д. Б., Давидов В. В. Психологія навчання. Харків: Майдан, 2014 с. 232.
29. Ельконін Д. Б., Венгер Л. А. Особливості психічного розвитку дітей 6-7 річного віку. К.: Педагогіка, 2012. с. 136.
30. Жуковська Р. Деякі питання розвитку творчих здібностей дітей дошкільного віку. Луцьк: Обрій, 2013. с. 38-50.
31. Загородня Л.П. Педагогічна майстерність вихователя дошкільного закладу: навчальний посібник. Суми: Університетська книга. 2010. 319 с.
32. Запорожець О. В. Творчий розвиток дитини дошкільного віку. Луцьк: Обрій, 2016. с. 230.
33. Ігнат'єв Є. Психологія образотворчої діяльності дітей. К.: Либідь, 2012. с. 223.
34. Іваницька О. Малюємо квачиком. *Джміль*. 2001. №1.
35. Іваницька О. Зимові фантазії. *Джміль*. 2001. №4.
36. Киященко М. Абросімов Б., Лейзеров М. Шляхи і засоби розвитку творчості. Львів: Наука, 2012. с. 192.
37. Коваль Я. Формування творчої активності старшого дошкільника і молодшого школяра. *Постмодера*. 2013. № 5-6. с. 8-10.

38. Костюк Г. С. Здібності та їх розвиток у дітей. К.: АСК, 2013. с. 69.
39. Крутій К.Л. Інтеграція в дошкільній освіті як інноваційне явище, або Що треба знати про інтеграцію // *Дошкільнє виховання*. 2018. № 7. С.2-7.
40. Колосова О. В. Форми взаємодії дошкільного закладу з сім'єю у контексті формування соціальної компетентності дітей старшого дошкільного віку. Вісник Прикарпатського університету. Івано-Франківськ. 2013. Вип. XLVI. С. 73-77.
41. Кучерявий О. Г. Педагогіка і психологія дитячої творчості. Аспект самоформування умінь організувати творчість дітей. Навч. посібник. К: ІЗМН, 2018. с. 156.
42. Лейтес Н. Творчі здібності і вік. Львів: Слово, 2015. с. 110-114.
43. Леонт'єв О. М. Психічний особистісний розвиток дитини дошкільного віку. К.: Освіта, 2012. с. 4-10.
44. Лук О. Н. Психологія творчості. Львів: Наука, 2012. с. 127.
45. Лук О. Н. Мислення і творчість. К.: Освіта, 2012. с. 144.
46. Мелік-Пашаєв О. Сходинки до творчості: художній розвиток дитини у сім'ї. К.: Знання, 2017. с. 28-37.
47. Моляко В. О. Чи можна навчити творчості. *Обдарована дитина*. – 2018. № 2. с. 3-4.
48. Моляко В. О., Кульчицька О. І. Бузок обдарованості у саду творчості. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2018. с. 316.
49. Методичні рекомендації до Освітньої програми для дітей від 2 до 7 років «Дитина». К., 2016.
50. Михайлова Л. М. Методологічні засади сучасної дошкільної та початкової освіти в контексті проблеми наступності. *Актуальні проблеми підготовки фахівців дошкільної та початкової освіти* : збірник наукових праць. Старобільськ, 2021. С. 30-33.

51. Момот Л. Л., Шелестова Л. В. Щодо проблеми формування творчих здібностей у процесі навчання // Педагогіка і психологія. 2017. №2. с.53-59.
52. Нетрадиційні техніки малювання дітей дошкільного та молодшого шкільного віку: навчально-методичний посібник / Т. В. Журавко ; МОН України, Уманський держ. пед. ун-т ім. Павла Тичини. Умань : Візаві, 2020. 125 с.
53. Обухова Л., Чурбанова С. Розвиток дивергентного мислення у дошкільному віці. Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2015. с. 356.
54. Окунев А. Про розвиток творчих здібностей дошкільників. К.: Освіта, 2015. с. 182-189.
55. Підкурганна Г. Дитяча творчість. Програма та методичні рекомендації. Тернопіль: Мандрівець, 2013. с. 74-80
56. Пироженко Л. Особистість дошкільника: перспективи розвитку. Тернопіль: Мандрівець, 2012. – с. 192.
57. Половіна О. Дитина у світі мистецтва: впроваджуємо Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція). *Дошкільне виховання*. 2021. № 2. С.3-8.
58. Поддяков М. Творчий розвиток дошкільника. Тернопіль: Навчальна книга-Богдан, 2013. – с. 87-92.
59. Петінова Л. Малюють мильні бульки. *Джміль*. 2000. №2.
60. Прокопенко Л. Чарівниця Акватипія. *Джміль*. 2008. №2.
61. Рубінштейн С. Л., Гипенрейтер Ю. Проблема творчості та питання психологічної теорії. Тернопіль: Навчальна книга-Богдан, 2012. с. 65-68.
62. Рубінштейн С. Л. Проблеми загальної психології. К.: Освіта, 2016. с. 416.
63. Сайганова Т., Казакова Р., Сєдова Е. Малювання з дітьми дошкільного віку. Планування, конспекти занять. Тернопіль: Мандрівець, 2014. с. 62-70.

64. Старовойт Л.В. Педагогічні умови творчого розвитку молодших школярів у процесі трудового навчання. Наукові записки. Тернопіль: ТНПУ, 2010. С. 261-266.
65. Сельченко К. Психологія художньої творчості. Хрестоматія. (Г.С. Батищев, В. Василенко, І. Лернер, Я. Пономарьов, О. Постникова, Л. Столович та ін.). Тернопіль: Мандрівець, 2013. с. 44-50.
66. Степанова Т.М. Педагогічна творчість у підготовці майбутніх фахівців дошкільної освіти до професійної діяльності. Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського. Педагогічні науки. 2017. № 4. С. 505-508. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmdup_2017_4_97.
67. Скрипка Н.Г. Використання новітніх технологій в зображувальній діяльності. *Бібліотечка вихователя*. 2005. №5-6. с.49-51.
68. Словник навчально-педагогічних понять і термінів: методичний посібник /Укл. ЛП Вовк, ГД Панченко, ОС Падалка, та ін. К.: Вид-во НПУ імені МП Драгоманова. 2001. 83 с
69. Сухорукова Г. Образотворче мистецтво з методикою викладання в дошкільному навчальному закладі. Підручник. К.: Слово, 2012. с. 376.
70. Сухорукова О. Творчий розвиток дитини як одна з головних проблем сучасної освіти. *Педагогічні науки*. Вип. 2013. №5. с. 34-36.
71. Сухомлинський В.О. Серце віддаю дітям. Вибрані твори: у 5 т. Київ: Радянська школа, 1977. Т.3. С. 5–279.
72. Телегіна О., Гагай В. Види навчальних дій та їх роль у розвитку творчого мислення дітей. *Питання психології*. 2016. № 1. с. 47
73. Теплов Б. М. Творчі здібності і творча уява. К.: Освіта, 2012. с. 122-127.
74. Терехова Г. В. Творча освіта дітей дошкільного віку. *Психологія і педагогіка в інноваційних процесах сучасної освіти*. Харків: Університет, 2018. с. 67-70.

- 75.Терещенко О. Розвиток творчості старшого дошкільника в образотворчій діяльності. Навчально-методичний посібник до Базової програми «Я у Світі». К.: Світич, 2013. с. 112.
- 76.Тітов І. Творча уява дошкільника: її критерії та функції у навчальній діяльності. *Обдарована дитина*. 2012. №10. с. 56-60.
- 77.Торренс Е. Діагностика невербальної креативності. Скорочений варіант тесту. *Практична психологія і соціальна робота*. 2013. № 1. с. 25-37.
- 78.Цибуля О. Програма розвитку творчих здібностей дошкільників. Тернопіль: Мандрівець, 2013. с. 77-82.
- 79.Шикиринська О.В. Котошук Ю.В., Манько Н.В. Розвиток творчих здібностей дітей старшого дошкільного віку як педагогічна проблема. *Наука, освіта, технології і суспільство: актуальні проблеми теорії та практики: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції (Полтава, 19 жовтня 2022 р.)*. Полтава: ЦФЕНД, 2022. с. 19-21.
- 80.Шикиринська О.В. Розвиток естетичної культури майбутніх вихователів засобами сучасних цифрових інструментів // Теорія і практика естетичного виховання у закладах освіти: Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції / за ред. О. С. Радул. Кропивницький. 2021 с.197-198.
- 81.Шикиринська О., Бондарчук О. Педагогічний супровід естетичного виховання дітей старшого дошкільного віку засобами музичного мистецтва. Актуальні проблеми мистецької підготовки майбутнього вчителя (IX школа методичного досвіду): матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, 22-23 листопада 2022року. Вінниця, 2022. 380-386 с.
- 82.Шикиринська О. Технологія Web-quest у формуванні професійної компетентності майбутнього вихователя ЗДО // Актуальні проблеми формування творчої особистості педагога в контексті наступності дошкільної та початкової освіти : збірник матеріалів V Міжнародної

науково-практичної Інтернет-конференції (Вінниця, ВДПУ імені Михайла Коцюбинського, 22-23 квітня 2021 р.) / за ред. О.А.Голюк ; Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, факультет дошкільної і початкової освіти імені Валентини Волошиної. – Вінниця: ТОВ «Меркьюрі-Поділля, 2021. Вип. 10. с.330-333.

83. Shykyrynska O. Creating interactive presentations at Genial.ly: methodological aspect // Sustainable Development: Modern Theories and Best Practices : Materials of the Monthly International Scientific and Practical Conference / Gen. Edit. Olha Prokopenko, Tallinn: Teadmus OÜ, 2021. p.31-32.
84. Karuk I., Kolesnik K., Kryvosheya T., Prysiazhniuk L., Shykyrynska O. Organization of group activities of older preschool children in the process of experimenting. *Society. Integration. Education*. Proceedings of the International Scientific Conference, May 28 th - 29th. Rezekne, 2021. Vol. II. P. 729-743.
85. Demchenko, O., Bondar, Y., Shykyrynska, O., Komarivska, N., Lyubchak, L., Stakhova, I., & Dabizha, L. (2022). Development of youth's creative abilities schoolchildren by BYOD technology. *SOCIETY. INTEGRATION. EDUCATION*. Proceedings of the International Scientific Conference May 27th- 28th, (I volume), 341-350.
86. Holiuk O., Demchenko O., Kit G, Rodiuk N. PEDAGOGICAL CONDITIONS FOR CREATIVITY DEVELOPMENT IN MATHEMATICALLYGIFTED ELEMENTARY STUDENTS. *Problemspace of modern society: philosophical communicative and pedagogical interpretations*. 2019. Part II. C. 580.